

Vztah k přírodě a životnímu prostředí
PhDr. Jan Krajhanzl, Ph.D.
26. října 2023

1

Co mají ty zážitky **společného**?
V čem se ty zkušenosti **liší**?
Co jste si z té četby zážitků
pro sebe dalšího odnesli?

2

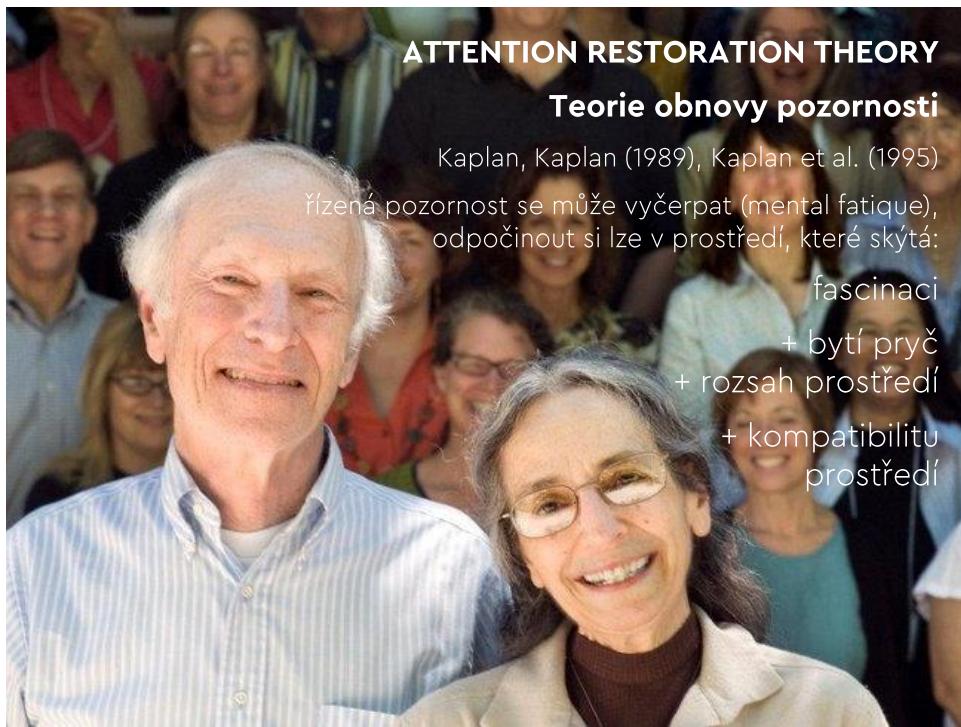
proč být venku ?

3

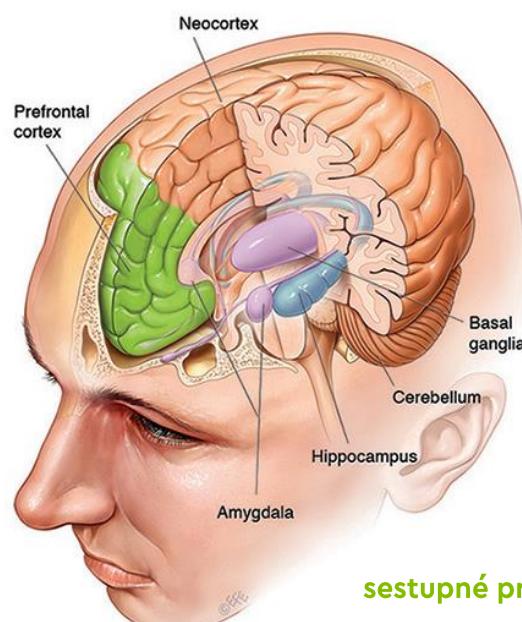

**snižování
kognitivní
únavy**

4

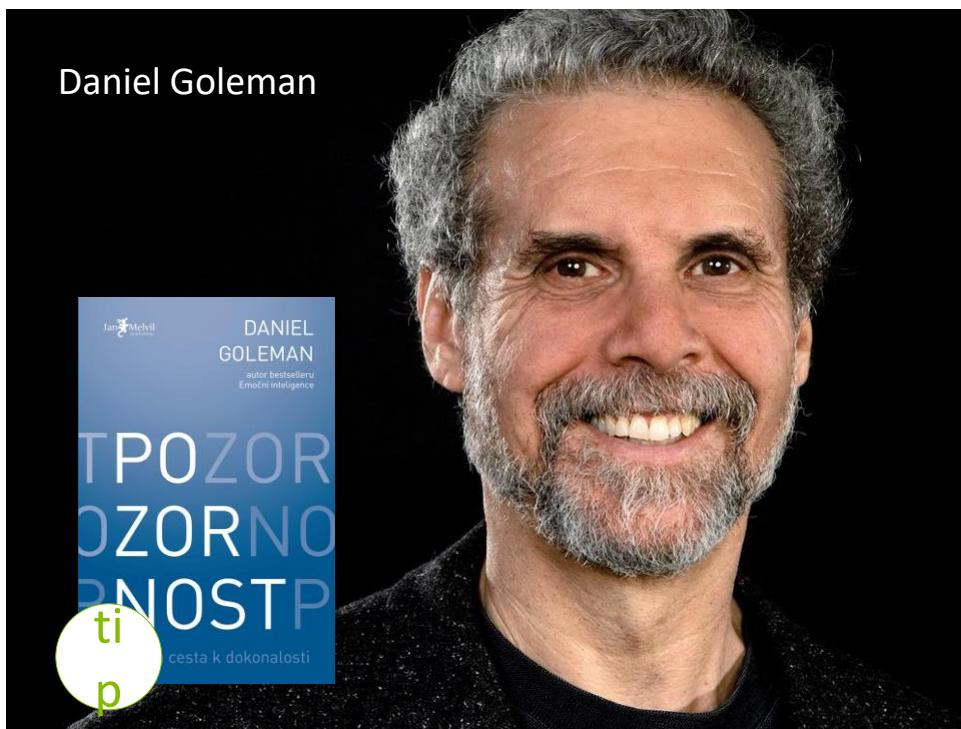
5

cestupné procesy (top-bottom)

vzestupné procesy (bottom-up)

6

7

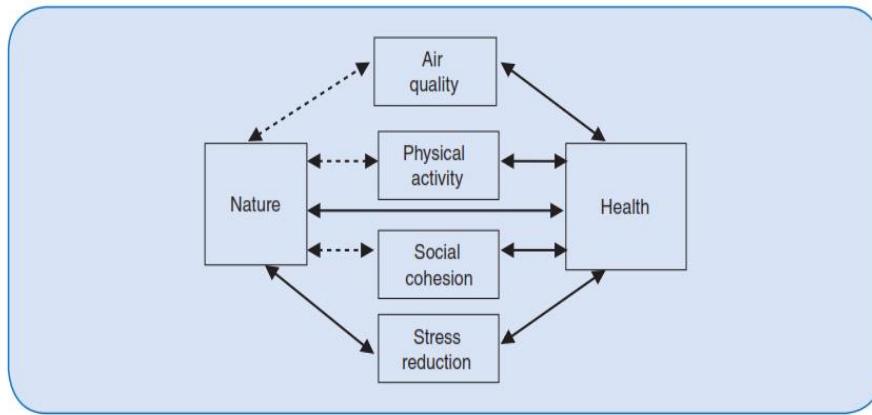
zdraví

8

empiricky potvrzené přínosy pro zdraví

- › lepší imunita
- › méně obezity
- › lepší kondice
- › méně bolesti zad
- › méně migrén
- › méně zánětů horních cest dýchacích
- › lepší stav kardiovaskulární soustavy
- › prevence astmatu
- › hladina cukru v krvi diabetiků
- › prevence krátkozrakosti
- › vyšší věk dožití

9

Figure 5.2 Schematic representation of relationships among nature, health, and underlying mechanisms. Solid lines represent established relationships; dashed lines represent weaker or inconsistent relationships.

+ vitamín D + mikroorganismy

10

11

potřeba kontaktu s přírodou?

estetický postoj k přírodě?

etický postoj k přírodě?

environmentální vědomí?

12

ambivalentní prožívání divoké přírody

- › setkání s divokými zvířaty
- › konfrontace se silou přírody (bouře, zemětřesení)
- › být něčím zaplaven (velikost lesa)
- › dezorientace (bloudění)

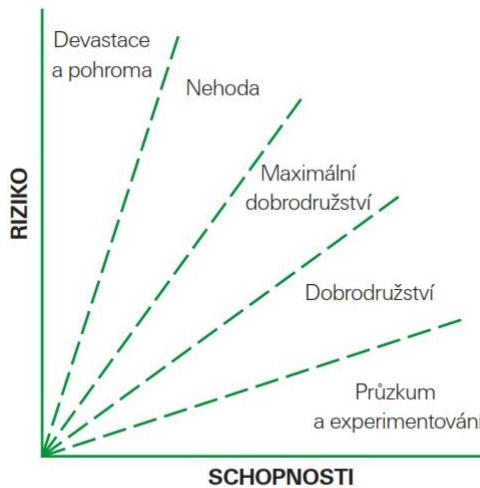
Van den Berg, Ter Heijne (2005)

13

jak ambivalenci divoké přírody vysvětlit?

- › sociobiologicky
- › psychodynamicky (terror management theory, Jeff Greenberg, Sheldon Solomon, Tom Pyszczynski)
- › adaptačně
- › kulturně-psychologicky

14

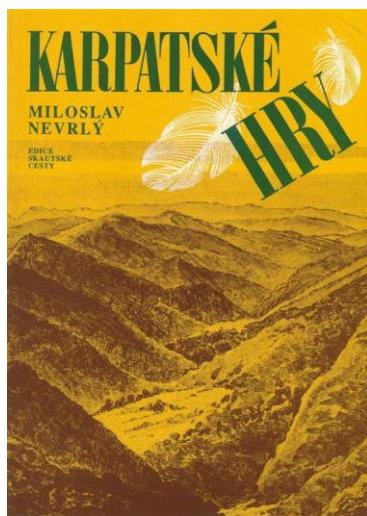
Paradigma dobrodružného zážitku (Martin, Priest, 1986 in Clayton, Myers, 2009: 135)

15

jaké jsou přínosy pobytu v divoké přírodě?

- › psychické oživení
- › zážitek autonomie, sebekontroly
- › zvýšení sebejistoty a sebeúčinnosti
- › introspekce a sebereflexe (řešení problémů)
- › adrenalin
- › posílení vztahu s druhými (dokonce i u sóla)
- › zážitky úžasu, zázraku / spirituální zážitky

16

[Karpatské hry](#)

tip

[Cestovní deníky](#)

17

wilderness therapy

18

TERAPIE DIVOČINOU
Asociace pro terapii divočinou a dobrodružstvím v České republice, z.s.

www.terapiedivocinou.cz

19

terapie mezi stromy REZERVUJTE SI CESTA S TERAPEUTEM PRO FIRMY PRO DĚTI TERAPEUTI MÉDIA

Cesta s terapeutem

Každý z nás byl někdy zaseký nebo sklejly a nevěděl, jak dál... Během cesty s terapeutem opět převezmete ořešek nad svým životem. Přijďte si na věci, na které byste si jinak příliš za podstatné dělší dobu.

[přečíst více](#)

Workshopy & teambuildingy

Tým se skládá z jedinců. Je dôležité pečovat o každého členství i o celý tým. Proto si s námi osvojíte způsoby, jak si zlepšit pozornost, snížit prohlášený stres, zvýšit výkonnost a celkově být odolnější a vyrovnanější.

[přečíst více](#)

Cesty pro děti

Současná generace dětí je stále více oddělena přírodou. Zaměřujeme se na edukaci a zábiku. Je pro nás dôležité, aby si děti našly svůj vztah k přírodě a svému dnevnímu zdraví. Proto máme určené programy pro jednotlivá věková období.

[přečíst více](#)

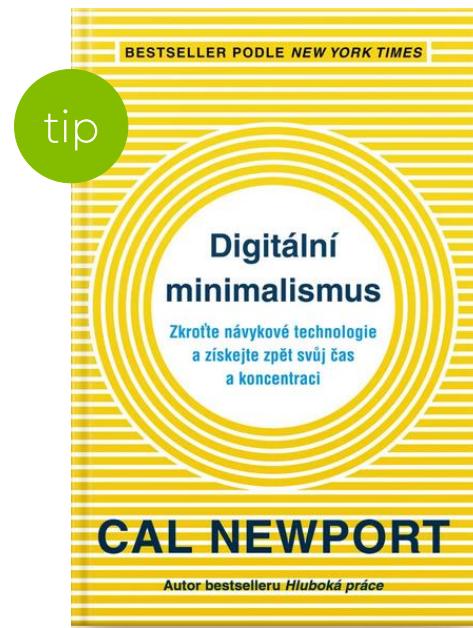
tip

www.terapiomezistromy.cz

20

proč (ne)být u obrazovek ?

21

22

četba na příště

- › důkladně si na příště nastudovat z knížky

Psychologie environmentálních problémů

(Winter, Koger, 2009)
výňatky z kapitol, viz IS:
[Freudovská psychologie](#)
[Kognitivní psychologie](#)

23

zážitkový (sebe)experiment na příště

- › Udělat min. 15 minutový rozhovor (osobní, telefonický, Zoom, osobní) s někým, kdo se opakovaně negativně vyjadřuje k tématu **A) ochrana klimatu**, nebo **B) Green Deal / dekarbonizace ekonomiky**. Zvolte si tak svoje téma rozhovoru.
- › Jak na to?
  1. Přečtete si následující postup a otevřete si report ([zde](#)), ať víte, co budete na konci vyplňovat.
  2. Zeptejte se vybraného respondenta/ky na následující otázky a zaznamenejte si (zvukově či poznámkami) svou odpověď. Po celou dobu rozhovoru budete co nejvíce empatičtí, podporujte, aby zpovídaný mohl v klidu a bezpečí vyjádřit, co má na srdci (nepolemizujte):
    - › Co se Ti/Vám vybaví, když se řekne... A/B (bud' „ochrana klimatu“, nebo „opatření proti koronavíru“)?
    - › Co Ti/Vám na to vadí na... A/B?
    - › Co by se muselo stát, abys/abyste začal o něco víc podporovat... A/B?
    - › ... a pak se můžeme dále dotazovat... „a ještě něco?“, „a napadá Tě/Vás něco dalšího...?“, event. kdyby říkal(a), že je to nereálné, tak se ubezpečovat: „Klidně to může být i něco nereálného, bláznivého... ale co by se muselo stát, aby...?“
    - › Poděkuje za rozhovor :-)
  3. Odpověď stačí shrnout, vypíchnout to důležité, hlavní myšlenky/témata/argumenty. Všimnějte si také speciálních slov/formulací (těch citově nabitych či jinak specifických).
  4. Odpovědi si interpretujte: Co vám vlastně dotýčný/á řekl(a)? Co můžete vidět a cítit za těmi slovy, mezi rádky?
  5. Přečtěte si obě kapitoly, viz další slide.
  6. Vratte se ke svým zápisům a zkuste je znovu interpretovat podle přečteného.
  7. Vyplňte o tom „report“ z Vašeho rozhovoru pro ostatní, nejpozději do 6. listopadu 12:00, [zde](#).

24